

การพัฒนาหลัก **คิด**

ด้านการ **บริหาร**

ที่มี **ประสิทธิภาพ**

วิบูลวรรณ เปาอินทร์
เรียบเรียง

ตอน 2

เอกสารความรู้ สดร.

ลำดับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ 2562

คำนำ

เอกสารความรู้ฉบับที่ 3/2562 ชุดนี้ประกอบด้วยชุดความรู้จำนวน 2 ตอน โดยฉบับนี้เป็นตอนที่ 2 ที่ได้รวบรวมจากคำบรรยายการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้บริหาร เทคนิคการทำงาน และประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ตามโครงการปฐมนิเทศข้าราชการผู้ได้รับการแต่งตั้ง (เลื่อน) ให้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด รุ่นที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ซึ่งจะเป็นหลักคิดแนวทางปฏิบัติที่ดีสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจอำนาจหน้าที่ พัฒนาศักยภาพการทำงาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตรความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น โดยประกอบด้วยประสบการณ์ผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

◆ นายฉัตรชัย พรหมเลิศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ในหัวข้อ “บทบาทหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด”

◆ นายพรพจน์ เพ็ญพาส รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ในหัวข้อ “การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล
กระทรวงมหาดไทย”

◆ นายธนาคม จงจิริระ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ในหัวข้อ “ประสบการณ์นักปกครอง”

◆ นายชยพล ธิติศักดิ์ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ในหัวข้อ “การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่”

ทั้งนี้เอกสารความรู้ฉบับนี้ได้จัดเก็บรวบรวมไว้ในระบบคลังความรู้
ของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
www.Stabundamrong.go.th เพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบค้นต่อไป

กลุ่มงานพัฒนาและบริหารจัดการความรู้

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

1

บทบาทหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด

9

การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทย

13

การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทย

23

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่

บทบาทหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด

นายฉัตรชัย พรหมเลิศ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ขอแสดงความยินดี

การแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ครั้งนี้ ยึดหลัก

- 1) อาวุโส ให้ความสำคัญเรื่องนี้ และไม่มีมลทิน
- 2) ความเหมาะสม เติบโตมาตามวิถีราชการ

“ขอแสดงความยินดีกับทุกท่าน และขอให้ทุกท่าน
มั่นใจ ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด
ท่านมาด้วยความสง่างาม”

การทำงานในตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด

ขอฝากแนวทางการปฏิบัติราชการคงไม่เป็นทฤษฎี แต่เป็น
แนวทางปฏิบัติ สรุปลงได้ดังนี้

รองผู้ว่าราชการจังหวัดทำงานในนามผู้ว่าราชการจังหวัด
การลงนามในนามผู้ว่าราชการจังหวัดก็ต้องมีมารยาทว่าอะไรควรที่จะลง
นามหรือไม่ควรลงนาม ขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้รับผิดชอบ
กฎหมายที่ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องปฏิบัติตามเกือบ 300 ฉบับ

ตัวอย่าง การมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น

- สายงานปกครองอาจมอบให้ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่เคย
ปฏิบัติงานในพื้นที่

- สายงานสำนักงานจังหวัดจะมีประสบการณ์งานทำแผน
ยุทธศาสตร์งานบริการและอำนวยการ ฯลฯ

การบริหารความคาดหวัง คือ การสร้างความสมดุล

การปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่บนความคาดหวังของประชาชนและส่วนราชการ แต่เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด และความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด ขอให้ใช้ศูนย์ดำรงธรรมซึ่งปัจจุบันถือว่าเป็นศูนย์บริหารราชการ เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน นอกจากเรื่องคน หรือเรื่องเงิน ก็คือ อำนาจของศูนย์ดำรงธรรมที่จะไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น ไม่ใช่ศูนย์เรื่องร้องเรียน ใช้อำนาจหน้าที่ ผจก.ในการควบคุมส่วนราชการในพื้นที่ และอำนาจ/บทบาท รอง ผอ.ก.อ.รณ. สามารถใช้อำนาจหน้าที่ที่จะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างส่วนราชการในพื้นที่

1567
ศูนย์ดำรงธรรม

- ✓ รับเรื่องร้องเรียน / ร้องทุกข์
- ✓ เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ
- ✓ งานบริการส่งต่อ
- ✓ บริการข้อมูลข่าวสาร / ให้คำปรึกษา
- ✓ รับเรื่องความต้องการและข้อเสนอแนะ
- ✓ เป็นศูนย์รองรับการปฏิบัติเร่งด่วนของรัฐบาล
- ✓ ดำเนินการด้วยชุดปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็ว

โทร. **1567 ฟรี!** ตลอด 24 ชั่วโมง ทั่วประเทศ

หรือติดต่อออนไลน์ได้ที่

- ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง
- ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง
- ศูนย์ดำรงธรรมนาชาติ ณ ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

- **ศูนย์ดำรงธรรม**

จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการ ความร่วมมือ ของส่วนราชการทุกกระทรวง และรัฐวิสาหกิจ ในการให้บริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค มีคุณภาพ รวดเร็ว และโปร่งใส

แนวทางการทำงานของจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1. งานของสถาบันงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันขอให้จังหวัดให้ความสำคัญต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสม เรื่อง จิตอาสา (1) ห้ามเรียกรเงิน (2) ห้ามยุ่งเกี่ยวกับการเมือง (3) การแต่งกายชุดจิตอาสาให้เหมาะสม (4) กรณีเกิดสาธารณภัยให้จัดตั้งโรงครัวพระราชทานดำเนินการไปก่อนแล้วค่อยนำไปเสร็จทั้งหมดมาเบิกทีหลัง ให้ทำงานตามรับสั่งของพระองค์ท่านเท่านั้น ตามรูปแบบที่สำนักราชวังกำหนด ห้ามต่อเติมเด็ดขาด

2. การรับเสด็จผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมารับเสด็จเอง ถ้ามอบท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดมาแทนการรับเสด็จต้องรายงาน ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย ขอให้จังหวัดให้ความสำคัญเป็นพิเศษให้จัดเตรียมการต้อนรับให้สมพระเกียรติ จัดเตรียมสถานที่ต้อนรับ การซักซ้อมการเตรียมความพร้อมในการรับเสด็จ กรณีผู้แทนพระองค์/องคมนตรี เช่นกันต้องจัดให้สมเกียรติ

3. การเลือกตั้ง ปี 2562 เป็นปีแห่งการเลือกตั้งซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีบทบาทเกี่ยวกับการเลือกตั้งในพื้นที่ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

3.1) การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาต้องดูระบบทะเบียนราษฎร เกี่ยวกับประชากร การแบ่งเขตเลือกตั้ง ดูกฎหมายให้ดี อย่าให้ผิดพลาด แม้ว่าเขาจะเลือกกันเอง

3.2) การรักษาความสงบเรียบร้อย การข่าวต้องแม่นยำ/การบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับเรื่องทหารในพื้นที่/การประชุมม็อบเรียกร้องให้ถือว่าเป็นเรื่องปกติ เช่น ปัญหามวลชนมีอบให้ย้ายข้าราชการถือเป็นเรื่องปกติ ต้องใช้การข่าวให้เป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของกระทรวงมหาดไทย

4. มาตรการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน โดยจะสร้างการรับรู้ผ่านหอกระจายข่าว ระบบกระจายข่าวจะเป็นระบบ (Two ways)

ประชาชนโต้ตอบได้ ไปตรวจเช็คหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน เร่งแก้ไขซ่อมแซม ให้ใช้งานได้ โดยด่วน ขอใช้งบของ อปท. ด้านสาธารณสุขจะสร้างการรับรู้ให้ประชาชนผ่านหอเตือนภัย ให้ไปคูให้ดี ระบบเตือนภัยต้องทำงาน ตอนนี้ไอระบบเตือนภัยมาอยู่กับกระทรวงมหาดไทย

5. การขออนุมัติจัดทำโครงการในพื้นที่เขตป่าสงวน ขอให้ศึกษาโดยละเอียด ถ้าจะจัดทำโครงการในพื้นที่ป่าสงวน ขอให้กรมป่าไม้ดำเนินการจัดทำโครงการเอง เพื่อป้องกันการโดนโทษวินัยในภายหลัง ทั้งที่ไม่ได้ตั้งใจกระทำแต่ผิดกฎหมาย

6. เรื่องการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนให้เกิดความร่วมมือในการจัดการขยะและสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีในพื้นที่

7. ให้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายช่วยเหลือประชาชน เมื่อมีเหตุการณ์ภัยต่างๆ จะได้ช่วยเหลือได้ทันที

8. โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ยังคงต้องดำเนินการต่อไป

9. การบริหารจัดการ การขาดแคลนบุคลากร ตำแหน่งเสมียนตราและเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จะต้องทำอย่างไรในการสร้างบุคลากรมาทดแทนตำแหน่งดังกล่าว

10. รองผู้ว่าราชการจังหวัดต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ๆ อย่างเต็มที่ เต็มใจ เต็มกำลังความสามารถจะได้นำมาใช้ในการสั่งงานราชการในพื้นที่เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน

การบริหารงานบุคคล (การครองคน)

1. ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย/ส่วนราชการอื่นๆ ในการบริหารงานบุคคล ควรใช้ภาวะผู้นำเชิงสัมพันธ์ภาพ มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างท่านกับสมาชิกในจังหวัด มีความรู้สึกความห่วงใยเอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเคารพในคุณค่าความเป็นมนุษย์ของแต่ละคน สร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกคนว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม

2. องค์กรปกครองท้องถิ่น ต้องรับฟังปัญหา เนื่องจากปัญหาต่างๆ ส่วนมากจะเกิดขึ้นที่ท้องถิ่น ต้องช่วยพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นให้มีความสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหในพื้นที่ของเขา เพื่อให้สามารถเข้าถึงต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริง

3. ภาคเอกชนต้องถือว่าเป็นหุ้นส่วน เป็นแนวร่วมสำคัญที่เราจะปฏิเสธไม่ได้ ต้องทำงานแบบเป็นหุ้นส่วนกัน เช่นเป็นหุ้นส่วนกับหอการค้า หุ้นส่วนกับสภาอุตสาหกรรม หุ้นส่วนกับสภาการท่องเที่ยวของจังหวัด เป็นต้น ต้องสร้างเวทีเชื่อมระหว่างภาคเอกชนหรือภาคประชาชนกับภาครัฐ จะทำให้ท่านมีเพื่อนร่วมงานอีกมาก ขอฝากเทคนิคการบริหารราชการแบบหุ้นส่วนด้วย

4. การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขประชาชนขอให้ยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก ทำอย่างไรให้ประชาชนมีความสุขหรือคลายความทุกข์ให้เขา และช่วยผลักดันให้มีแผนชุมชน

5. การพิจารณาความดีความชอบ ขอให้พิจารณาถึงผลงานที่ปรากฏให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี โดยพิจารณาจากการทำงานทั้งปี ไม่ดูเฉพาะใกล้ๆ เวลาพิจารณา ไม่ใช่ความรู้สึกส่วนตัวในการพิจารณาความดีความชอบ

การประพฤติปฏิบัติตนของบุคลากรในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

1. หลักคุณธรรม/จริยธรรมเพื่อให้สามารถครองใจคนได้อย่างยั่งยืน ในการทำงาน โดยต้องยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมสร้างความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่

2. กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนที่สุดที่ มท 0302.2/ ว 5821 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2561 เรื่อง กำชับการประพฤติปฏิบัติตนของบุคลากรในสังกัดกระทรวงมหาดไทยทุกประเภทที่ต้องถือปฏิบัติดังนี้

2.1) ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิต

2.2) ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของระเบียบวินัยและหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักกฎหมายโดยเคร่งครัด

2.3) ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน

2.4) บริการประชาชนด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เสมอภาค โปร่งใส และเป็นธรรม

2.5) ปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลและ มท. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน

...หากพบว่าบุคลากรในสังกัดกระทรวงมหาดไทยผู้ใดกระทำความผิด ให้ดำเนินการทางวินัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างตรงไปตรงมา

การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลกระทรวงมหาดไทย

นายพรพจน์ เพ็ญพาส

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หลักการดำเนินงาน ยึดหลัก 3 ให้ กับผู้ใต้บังคับบัญชา คือ

ให้ใจ โดยเน้นการทำงานเป็นหลัก ในการเลือกคนไม่ต้องเช็คประวัติในการทำงาน ต้องรู้จัก ไว้ใจลูกน้อง ลูกน้องต้องเป็นคนที่ไว้ใจได้ ทำงานตามที่มอบหมายได้สำเร็จ ต้องดูแลลูกน้องทั้งเรื่องกินและอยู่เป็นสำคัญ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ลูกน้อง อย่างที่ทหารดูแลลูกน้อง

ให้เกียรติ ยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงาน ยึดหลักอาวุโส/ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมปรึกษาหารือร่วมกันแก้ไขปัญหา

ให้อำนาจ เมื่อมอบอำนาจในเรื่องนั้นแล้ว ผู้ที่รับมอบอำนาจจะเป็นคนช่วยขับเคลื่อนงาน เป็นคนปะทะทำงานแทน และร่วมปรึกษางาน ถ้ามีปัญหาที่ร่วมกันในการแก้ไขปัญหา

หลักการงานยึดหลัก หลักการครองตน ครองคน ครองงาน
ในการปฏิบัติงาน

1. หลักการครองตน 1) การพูดจาให้มีเสน่ห์ พูดจาไพเราะ มีความอ่อนน้อมและสุภาพ คือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2) การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ 3) มีจิตอาสาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งที่ไม่ใช่งานของตนเอง ซึ่งเป็นเสน่ห์ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน

2. หลักการครองคน 1) เมื่อมอบหมายงานแล้ว ต้องติดตามงานอย่างใกล้ชิด 2) ต้องดูแลผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการแบ่งปันซึ่งกันและกันไม่เฉพาะเรื่องเงินการ ให้คุณให้โทษความดีความชอบการเลื่อนขั้นเงินเดือน ต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่าเพราะเหตุใดให้ขั้นเงินเดือนมากกว่าคนอื่น เพื่อประโยชน์ในการครองคน

3. หลักการครองงาน ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มาช่วยในการทำงาน รวมทั้งอุทิศเวลาให้กับงานที่ทำ และส่งเสริม/พัฒนาความรู้ความสามารถให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการส่งเข้าศึกษาอบรมดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำงาน

อาวุธของหัวหน้างาน มี 2 อย่าง คือ 1) การให้คุณให้โทษ การพิจารณาความดีความชอบในการทำงาน 2) Promote ด้วยการส่งเสริม/สนับสนุน ให้ความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่ลูกน้อง

การทำงานเป็นทีม 1) มีการมอบหมายงาน 2) Coaching ด้วยการให้คำแนะนำ/ช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหา/ชี้แนะแนวทางสู่ความสำเร็จในการทำงาน 3) การดูแลทีมงานด้วยการให้คุณให้โทษและการส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับลูกน้องด้วยการส่งไปศึกษาอบรมดูงาน

การทำงานยึดหลัก 3 ถูก 1) ถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมาย 2) ถูกเวลา ทำงานทันตามกำหนดเวลา/ตามข้อสั่งการ 3) ถูกใจ คือเอางานเป็นที่ตั้ง มีทีมงานไว้ปรึกษาหารือเพื่อการตัดสินใจที่รวดเร็วไม่ต้องรอถ้าเหตุผลพร้อมหรือข้อมูลพร้อมในการทำงาน

ข้อแตกต่างระหว่างงานราชการกับงานเอกชน คือ งานราชการ ต้องมีระเบียบในการทำงานแต่ถ้างานเอกชน ถ้าไม่ห้ามทำได้หมด

ความคาดหวัง ในการทำงานขณะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดที่มอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการปฏิบัติงาน จำนวน 3 เรื่อง

1. เมื่อผู้ว่าราชการมอบหมาย/มอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการ ทำงานแทนในเรื่องนั้น ให้คิดจังหวัดเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ในการ ขับเคลื่อนงานนั้นเมื่องานสำเร็จลุล่วงแล้ว ขอให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติงานที่ขับเคลื่อนให้ผู้ว่าราชจังหวัด ทราบทุกครั้ง

2. การขับเคลื่อนงานต้องลงรายละเอียด เป็นขั้นเป็นตอนและมีการบูรณาการงานร่วมกัน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น และการ กำกับดูแลการขับเคลื่อนงาน ร่วมกันแก้ไขปัญหาพร้อมกัน เพื่อประโยชน์แก่ ประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

3. รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นตัวกลางในการปะทะใน การทำงานในพื้นที่ก่อนเป็นลำดับแรก ก่อนจะถึงมือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นคนสุดท้าย ในการลงพื้นที่รองผู้ว่าราชการควรไปก่อนล่วงหน้าเพื่อ ตรวจสอบเช็คความเรียบร้อยของการดำเนินงานในจังหวัดเรื่องต่างๆ ว่ามีความ พร้อมหรือไม่และแก้ไขปัญหาก่อนที่จะผู้ว่าราชการจังหวัดจะไปถึงงานในพื้นที่

เรื่องอื่นๆ

1. งานที่เกี่ยวข้องกับหนังสือราชการต้องยึดถือระเบียบ กฎหมายที่ใช้อ้างอิงเพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาในเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะระเบียบกฎหมายของกระทรวงทบวงกรมอื่น ให้ยึดถือระเบียบ กฎหมายเป็นหลักรวมทั้งเวลาเรื่องงานหนังสือเข้ามาจังหวัดต้องดูชั้น ความเร็วของหนังสือระยะเวลา ในการดำเนินงานในหนังสือที่กำหนดส่ง การมาต้องดูระยะเวลาการ เสนอหนังสือกำกับดูแลงานสารบรรณ เพราะเป็นปัญหาของจังหวัด

2. งานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในพื้นที่ของจังหวัด ในเรื่อง ดังนี้

- การขับเคลื่อนงานนโยบายรัฐบาลและงานนโยบายของ
กระทรวงมหาดไทย
- งาน กอ.รมน.
- การจัดระเบียบสังคม
- การบูรณาการงานร่วมกันในพื้นที่ ระหว่างภาคราชการ
ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนในพื้นที่

*****

ประสบการณ์นักปกครอง

นายธนาคม จงจิระ

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หน้าที่ความรับผิดชอบของ ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด

ทำหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งราชการและปฏิบัติราชการแทนตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในด้านการบริหารและการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง รวมทั้งให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานต่างๆ ของส่วนราชการที่รับผิดชอบและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายโดยมีลักษณะงาน ที่ปฏิบัติในด้านต่างๆ

หน้าที่ด้านแผนงาน

1. ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ทั้งส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นให้การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้บริการได้ตรงตามกำหนดเวลา และสนองตอบความต้องการของทุกส่วนราชการในการมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

2. กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบายประเด็นกลยุทธ์ ความคาดหวังและเป้าหมายความสำเร็จของจังหวัด โดยเชื่อมโยงกับพันธกิจของกระทรวงหรือกรม เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของจังหวัด

3. กำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานของส่วนราชการในจังหวัด ให้เป็นไปตามทิศทางแนวนโยบาย กลยุทธ์ แผนงานโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

หน้าที่ด้านบริหารงาน

1. ช่วยสั่งราชการ มอบหมาย อำนวยความสะดวก ควบคุม ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขตัดสินใจ แก้ปัญหา ประเมินผลการปฏิบัติงาน และให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ผลการปฏิบัติราชการของจังหวัดบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดไว้ได้

2. ช่วยปรับปรุง หรือเสนอแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงมาตรฐานระบบงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองความต้องการของประชาชน

3. เสนอความเห็น หรือช่วยพิจารณาอนุมัติอนุญาต ดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจของจังหวัด เพื่อผลสัมฤทธิ์ภารกิจของรัฐ

4. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่างๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือในฐานะผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อการพิจารณาให้ความเห็น หรือการตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

5. ประสานงานกับองค์กรภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมในระดับ ผู้นำที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือหรือแก้ปัญหาในการปฏิบัติราชการ

หน้าที่ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล

1. ช่วยปกครองบังคับบัญชา กำกับดูแล และพัฒนาทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการในจังหวัดเพื่อการบริหารงาน และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรตามหลักคุณธรรม

2. ช่วยบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการในภาพรวมของจังหวัด เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ข้าราชการได้อย่างเป็นธรรม

หน้าที่ด้านบริหารทรัพยากรและงบประมาณ

1. ช่วยวางแผน ติดตาม ควบคุม และตรวจสอบการใช้ งบประมาณและทรัพยากรของส่วนราชการในจังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติ ราชการเกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่า บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ ของจังหวัด

2. ช่วยหัวหน้าส่วนราชการในการบริหารงานการคลัง และการ ควบคุมการเบิกจ่ายเงินแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่า และ เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ที่สำคัญ

ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ของประชาชน

ภารกิจของรองผู้ว่าราชการจังหวัดยุคใหม่สามารถจำแนกได้

2 รูปแบบ

1. อำนาจหน้าที่ (Authority) หมายถึง อำนาจการบริหาร จังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้มาตาม ตำแหน่ง เช่น

- นำภารกิจของรัฐและนโยบายรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผล สัมฤทธิ์ เช่น ศูนย์ดำรงธรรม, ไทยนิยม ยั่งยืน, จังหวัดสะอาด

- ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

- จัดให้มีการส่งเสริม อุดหนุน และสนับสนุนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

- ประสานงานและร่วมมือกับข้าราชการอื่นในการพัฒนา จังหวัดหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ

2. ภาระหน้าที่ (Duty) หมายถึง อำนาจการบริหารที่ได้รับ มอบหมายหรือต้องรับผิดชอบอยู่เสมอ เช่น

- การรับเสด็จบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ

พระบรมวงศานุวงศ์

- การประกอบพิธีงานพระราชพิธีและรัฐพิธี
- การบริหารราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- การป้องกันบรรเทาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
- การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เข้าถึงบริการภาครัฐ

ภารกิจที่สำคัญ

- งานจิตอาสา เราทำความดีด้วยหัวใจ
- มาจากพระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการบำเพ็ญประโยชน์ ประกอบด้วย

จิตอาสาทั่วไป

ข้อพึงระวัง

ระมัดระวังป้ายจิตอาสา ไม่ใส่รูปเด็ดขาด

กิจกรรมในแม่น้ำลำคลอง ต้องสวมชูชีพและใช้ความระมัดระวัง
การตักอาหาร โรงทานต้องสวมถุงมือทุกครั้ง

ภารกิจที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

-
- แผนการพัฒนาประเทศเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเทศไทย 4.0

-
- วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่

ความท้าทายของบริบทประเทศไทย

1. ก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง

2. พัฒนาขีดความสามารถเกษตรกรพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ

3. ปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคม

4. การปรับตัวและฉวยโอกาสจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

5. สังคมผู้สูงอายุ

6. ปัญหาคอร์รัปชัน

พระบรมราโชวาทและข้อคิดในการทำงาน

-
- ประเด็นสำคัญจาก พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ในระบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

1. “การปกครอง หน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ต้องปกครองดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนให้มีความเรียบร้อย และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างดี นอกจากการปกครองแล้วยังมีการพัฒนาด้วย ซึ่งต้องอาศัยหลักวิชาการต่างๆ ได้แก่ หลักวิชารัฐศาสตร์ หลักวิชานิติศาสตร์ นอกจากนั้นต้องใช้หลักวิชาทำมาหากิน หลักวิชาเศรษฐศาสตร์ หลักวิชาเกษตรศาสตร์ เป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ที่จะต้องมี

ความรู้ ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ต้องมีความสามารถในการใช้อำนาจซึ่งมีมากขึ้น สามารถใช้คนที่มีความรู้ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้ให้ถามคนที่มีความรู้ เฉพาะแต่ละด้าน เพื่อให้งานในความรับผิดชอบเกิดผลสัมฤทธิ์”

□ 2. “ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO เรื่องความปลอดภัย ในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้ประชาชน เดิมตำรวจขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดปัจจุบันไม่ได้ขึ้นแล้ว แต่ระบบ CEO ทหารตำรวจต้องขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัด เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัด CEO จะต้องรับผิดชอบดูแลเรื่องความปลอดภัยของประชาชน”

□ 3. “การประสานงาน ผู้ว่าราชการจังหวัด CEO จะต้องสามารถประสานงานกับทุกฝ่ายทั้ง ทหาร ตำรวจ พลเรือน ทั้งทางการศึกษา การประสานงานเป็นสิ่งจำเป็น การประสานงานนั้นต้องประสานงานไม่ใช่ประสานงาน”

□ 4. “การปราบทุจริต ไม่ใช่เรื่องของตำรวจ เรื่องของศาล หรือเรื่องของท่านั้น เป็นเรื่องของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ที่จะต้องไม่ให้ข้าราชการ หรือประชาชนมีการทุจริต เนื่องจากเศรษฐกิจกำลังขยายตัวสูงขึ้น ทุจริตอาจสูงขึ้นตาม ฉะนั้นต้องห้ามทุจริตไม่ให้สูงขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องเป็นคนสุจริต ทุจริตไม่ได้ หากเป็นเช่นนั้นก็จะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ที่มีประสิทธิภาพ ”

พระบรมราโชวาทเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

“งานราชการนั้น คือกานของแผ่นดิน ข้าราชการจึงต้องสำเหนียกตระหนกอยู่ตลอดเวลาถึงฐานะและหน้าที่ของตน แล้วตั้งใจปฏิบัติงานทุกอย่างโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง และด้วยความมีสติยั้งคิด รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดควรงดเว้น เพื่อให้งานที่ทำปราศจากโทษเสียหาย และ

บังเกิดผลเป็นประโยชน์ที่แท้ คือความเจริญมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน”

พระโอรสและคหบดีธรรมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพองค์ปฐมเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

“เจ้าคุณ อำนาจอยู่ที่ราษฎรเชื่อถือ ไม่ใช่อยู่ที่พระแสงราชสัตตรา จะไปอยู่ที่ไหนก็ตาม ถ้าเจ้าคุณทำให้ราษฎรเชื่อถือด้วยความศรัทธาแล้ว ไม่มีใครถอดเจ้าคุณได้แม้ในหลวง เพราะท่านก็ทรงปรารถนาให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุขเช่นเดียวกัน”

ท้ายสุด ในการปฏิบัติงานของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่เป็นดาวเคราะห์ไม่ใช่ดาวฤกษ์ ดาวฤกษ์ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจแทน เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจต้องรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบทุกครั้ง รวมทั้งการทำงานโครงการจิตอาสาต้องทำด้วยใจ/เรื่องกาชาดและการทำงานที่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย และการจัดสรรเวลาในการทำงาน/การยื่นบัญชีทรัพย์สิน/ครอบครัว/สังคม/สุขภาพกาย/สุขภาพใจ

ในการเตรียมตัวไปปฏิบัติหน้าที่เรื่องการขนย้ายสิ่งของ/สัมภาระ ให้ใช้บริการของไปรษณีย์ในการขนส่งสะดวกสบาย ประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการขนส่งทางรถยนต์ที่จะเบี่ยงจากราชการ สิ่งที่เป็นสิ่งแรกควรเตรียมเครื่องแต่งกายชุดขาว/ชุดจิตอาสา เสื้อสีฟ้า/เสื้อสีเหลือง/เสื้อสีชมพู/ชุดลูกเสือ/ชุด อส. ไปพร้อมการเดินทาง

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่

นายชยพล ธิติศักดิ์

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้น้อมนำพระราชกระแสรับสั่งของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ซึ่งพระราชทานในการแก้ไขปัญหาอุทกภัยภาคใต้ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2560 มาเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. เร่งดูแลประชาชนที่ได้รับความเดือนร้อนจากอุทกภัยให้กลับมาดำเนินชีวิตเป็นปกติโดยเร็ว

2. การปฏิบัติต้องบูรณาการและวางแผนเผชิญเหตุให้ดียิ่งขึ้นให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน

3. น้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแต่ละสภาพพื้นที่

ภารกิจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้

1. แนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

2. เครื่องมือในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

3. กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

4. แนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระดับพื้นที่

1. แนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้วางแนวทางในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น ดังนี้

1.1) การลดความเสี่ยงภัยก่อนเกิดสาธารณภัย

- การป้องกันและลดผลกระทบ
- การเตรียมความพร้อม

1.2) การปฏิบัติการขณะเกิดสาธารณภัย

- การเผชิญเหตุ
- การบรรเทา

1.3) การฟื้นฟูภายหลังเกิดสาธารณภัย

- การซ่อมแซม การซ่อมสร้าง

2. เครื่องมือในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ในการดำเนินงานกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ยึดถือกฎหมายในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550

2.2 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ/อปท./ชุมชน

2.3 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 และแก้ไขเพิ่มเติม

2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) กลไก

- ระดับนโยบาย (กปก.ช.)
- ระดับปฏิบัติ (กองอำนวยการ)

2) อำนาจ

- มาตรา 11 : ให้ ปก.เป็นหน่วยงานกลางรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- กำหนดผู้อำนวยการระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่นรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้
ม.13 รัฐมนตรีเป็น ผู้บัญชาการ, ม.14 อปก. เป็น ผอ.กลาง, ม.15 ผวจ. เป็น ผอ.จังหวัด, ม.18 นายก อบจ. เป็น รอง ผอ.จังหวัด, ม. 19 นายอำเภอ เป็น ผอ.อำเภอ, ม.20 ผู้บริหาร อปท. เป็น ผอ.ท้องถิ่น

3) เครื่องมือจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด

- มาตรา 16, มาตรา 17 แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ (จังหวัด/อำเภอ/อปท.)

4) คุ้มครอง

- มาตรา 43 : การคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.2 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558

กรม. มีมติอนุมัติ “แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558” เมื่อวันที่ 31 มี.ค. 58 ให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแผนแม่บทในการจัดการสาธารณภัยของประเทศ พร้อมทั้งให้จังหวัด อำเภอ อปท จัดทำแผนปฏิบัติรองรับยุทธศาสตร์และบรรจุแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ในแผนปฏิบัตินโยบายประจำปี

2.3 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 และแก้ไขเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถเบิกเงินจากคลังเพื่อเป็นเงินทดรองราชการเพื่อทดรองจ่ายในกรณีที่เกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ

ขอบเขตการใช้จ่ายเงินทดรองราชการ เมื่อมีเหตุ ภัยพิบัติ มี 2 กรณี

1. เชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
2. เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน (เบื้องต้น)

การใช้จ่ายเงินทดรองราชการกรณีคาดว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในเวลาอันใกล้ เป็นการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ซึ่งไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เกิน 10 ล้านบาท (เชิงป้องกัน)

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลักเกณฑ์และวิธีการ
ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงิน
ทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม

นายกรัฐมนตรี	100,000,000	บาท
ปลัดกระทรวงกลาโหม	50,000,000	บาท
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	10,000,000	บาท
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	50,000,000	บาท
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	50,000,000	บาท
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	10,000,000	บาท
อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	50,000,000	บาท
ผู้ว่าราชการจังหวัด	20,000,000	บาท

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

3. กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัย

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตาม กม.	มาตรา (พรบ.ปภ.50)
1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการ ท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วย ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุมและสั่งการ	19,20
2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุมและสั่งการ	15,32
3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	13
4	สาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรอง นายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมายควบคุม สั่งการและ บัญชาการ	31

การยกระดับการจัดการสาธารณภัย

1. พื้นที่ : จำนวนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย
2. ประชากร : จำนวนและลักษณะประชากรที่ได้รับผลกระทบ
3. ความซับซ้อน : ความยากง่ายในการจัดการสถานการณ์แทรกซ้อนเทคนิคเครื่องมือ
4. ศักยภาพด้านทรัพยากร : ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร (คน งบประมาณ เครื่องมือ เครื่องจักร ปัจจัยยังชีพ)
5. การพิจารณาตัดสินใจ : ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์

การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย

ระดับ	การจัดการ	ผู้ออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย
1	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
4	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ตามดุลพินิจ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน อปท. ภาคเอกชน สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

เป็นการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีการที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ ตามวงเงินอุดหนุนราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สำหรับให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

- การประกาศเขตฯ เป็นอำนาจของ ผวจ. ร่วมกับ คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.)
- การประกาศเขตฯ ไม่ต้องรอผลการสำรวจความเสียหายอย่างละเอียด
- การให้ความช่วยเหลือฯ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่เกิดภัย

☞ หน้าที่กองอำนาจการฯ ในแต่ละระดับ

ภาวะปกติ ประสานงาน และบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบ

ภาวะใกล้เกิดภัย เตรียมการเผชิญเหตุ ติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ภาวะเกิดภัย จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์/ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน เพื่ออำนาจการและบูรณาการประสานการปฏิบัติ รวมถึงติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ และแจ้งเตือน

หน้าที่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ในแต่ละระดับ

อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณภัย และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ

พื้นที่

4. แนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสารอันตรายในระดับ

การแจ้งเตือนภัย ในเรื่องการสั่งการอพยพประชาชนเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ ดังนี้

1. การเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์
2. การแจ้งเตือนล่วงหน้า ไม่ต่ำกว่า 120 ชม (5 วัน)
3. การแจ้งเตือนภัยไม่ต่ำกว่า 72 ชม (3 วัน)
4. การรับมือและการอพยพ

ระดับการปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุการณ์ แบ่งเป็น 4 ระดับ

1. สถานการณ์เฝ้าระวัง ติดตามข่าวสาร 24 ชั่วโมง จากหน่วยงานทางวิชาการ อาทิ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี กรมอุทกศาสตร์ ฯลฯ ปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง

2. มีแนวโน้มรุนแรงเตรียมความพร้อมทั้งคำแนะนำ จาก ศภข. และ ปชส.

3. อพยพไปยังที่ปลอดภัย ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

4. อาศัยอยู่ในที่ปลอดภัย ปฏิบัติตามข้อสั่งการ

ประเภทอุปกรณ์ในการแจ้งเตือนภัย จำนวน 3,113 ชุด

1. หอเตือนภัย 344 แห่ง
2. หอเตือนภัยขนาดเล็ก (หอกระจายข่าว) 694 แห่ง
3. สถานีถ่ายทอดสัญญาณ 306 แห่ง
4. เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม (EVAC) 179 เครื่อง
5. เครื่องรับสัญญาณเตือนภัยในท้องที่ (TAR) 1,590 เครื่อง

นอกจากนี้ยังมีระบบตรวจวัดคลื่นสึนามิทะเลอันดามัน (ห่างจากเกาะภูเก็ต 300 กิโลเมตร) และ ระบบตรวจวัดคลื่นสึนามิมหาสมุทรอินเดีย (ห่างจากเกาะภูเก็ต 1,000 กิโลเมตร) จากทุ่นเตือนภัยสึนามิในทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดีย เพื่อเป็นการเตรียมความ

พร้อมก่อนเกิดเหตุการณ์สึนามิที่จะเกิดตามชายฝั่งทะเลของประเทศไทย ระบบการเตือนภัยการส่งสัญญาณของระบบเตือนภัยส่งสัญญาณแจ้งเตือนไปยังดาวเทียม ดาวเทียมส่งสัญญาณไปยังอุปกรณ์เตือนภัยระบบสื่อสาร ร่องเครื่องแม่ข่ายส่ง (287) สัญญาณไปยังอุปกรณ์เตือนภัย ไปยังเครื่องรับสัญญาณเตือนภัย(109)/เครื่องรับสัญญาณเตือนภัย (70) ไปยังหอเตือนภัย (344) หอเตือนภัยขนาดเล็ก (694) ไปยังเครื่องรับสัญญาณเตือนภัย ในท้องที่ (1590) การแจ้งเตือนสู่ประชาชน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แจ้งเตือนศูนย์ ปภ.เขต ปภ.จังหวัด อำเภ อปท. ผู้นำท้องที่ ผู้นำชุมชน เครือข่าย ไปสู่ประชาชน ผ่านระบบ หนังสือสั่งการ/โทรสาร, SMS/ระบบไลน์,สื่อออนไลน์, วิทยุ/โทรทัศน์,ไซเลนมือหมุน, วิทยุสื่อสาร ข้อสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเตรียมความพร้อม ป้องกันและและแก้ปัญหาอุทกภัยและดินถล่ม ปี 2561 [มท. 0624 (บกปภ.ช)/ว12 ลว. 11 พค. 61]

การเตรียมความพร้อม

- การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในเขตพื้นที่ชุมชน
- เพิ่มพื้นที่รองรับน้ำ
- มอบหมาย อปท. ตรวจสอบความแข็งแรง อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก
- ปรับปรุงแผนการเผชิญเหตุอุทกภัย
- ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ให้แก่ประชาชนการเตรียมการเผชิญเหตุ
- จัดระบบโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด อำเภ และ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน อปท.
- มอบหมาย ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อส. เผ่าระวัง
- จัดชุดปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือ (ด้านดำรงชีพ)
- ให้ ผอ.จังหวัดกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ กรณีเกิดอุทกภัยในวงกว้าง

ข้อสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การป้องกันและแก้ปัญหาอุทกภัยดินถล่ม และคลื่นลมแรง

[มท. 0624 (บกปก.ช)/ว18 ลว. 4 สค. 61]

การเตรียมความพร้อม

- การแจ้งเตือนสู่ประชาชน
- จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์
- กำหนดจุด/พื้นที่ปลอดภัยการเตรียมการเผชิญเหตุ
- จัดระบบโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด อำเภอ และ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน อปท.
- ให้ความสำคัญกับการประเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย
- กำหนดขั้นตอน ในการสื่อสาร การบรรเทาทุกข์ การจัดการ ทรัพยากร การประชาสัมพันธ์ร่วม

ข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การประชุมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาล และภารกิจ สำคัญของกระทรวงมหาดไทย

- แจ้งให้จังหวัดสั่งการให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดประสานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัดเพื่อดำเนินการลงทะเบียนผู้ประสบอุทกภัยที่ ต้องการให้รัฐจัดหาที่อยู่แทนที่อยู่อาศัยเดิม ซึ่งตั้งอยู่แนวกีด ขวางทางน้ำหรือในเขตที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม
- ให้จังหวัดกำกับ อปท.ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีหอเตือนภัยตั้งอยู่ ดูแล รักษา ตรวจสอบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ กรณี เมื่อตรวจแล้วไม่สามารถใช้งานได้ให้แจ้งกลับ ศภช. โดย ปภ. จะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป
- ให้จังหวัดกำหนดภารกิจที่เหมาะสมกับจิตอาสาที่เข้าร่วมในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0609/ว 25878 ลงวันที่ 15 พ.ค.61 เพื่อชักชวนการดำเนินการเกี่ยวกับโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้

- ให้ ผวจ. แจ้งนายอำเภอ (หัวหน้าจิตอาสาฯ) กำกับดูแลการปฏิบัติงานเรื่องจิตอาสาพระราชทาน
- แต่งกาย ด้วยเสื้อพระราชทาน/เสื้อสีสุภาพ สวมหมวก ผ้าพันคอ ติดบัตรจิตอาสา กางเกงสีเข้ม และต้องสำรวมกิริยา
- การจัดทำป้ายไวนิลตามแบบ (ศูนย์อำนวยการใหญ่โครงการจิตอาสา) และติดตั้ง ในที่ที่เหมาะสมและเด่นชัด ทุกครั้งเมื่อปฏิบัติงาน
- ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานให้สื่อมวลชนในพื้นที่และรายงานผลต่อกระทรวงมหาดไทยทราบทุกวันที่ 30 ของเดือน
- กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0609/ว 3208 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2561 เพื่อชักชวนการดำเนินการเกี่ยวกับโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ
- กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ ให้ศูนย์อำนวยการใหญ่โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริจังหวัด (ศอญ.จังหวัด) เตรียมพร้อมปฏิบัติงานสนับสนุนช่วยเหลือป้องกันและแก้ไข ปัญหาอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลันและดินถล่ม
- เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย ต้องมีจิตอาสาอยู่ในพื้นที่เกิดเหตุ การแต่งกาย ด้วยเสื้อพระราชทาน/เสื้อสีสุภาพ สวมหมวก ผ้าพันคอ ติดบัตร จิตอาสา กางเกงสีเข้ม และต้องสำรวมกิริยา เพื่อให้ปรากฏภาพทางสื่อมวลชน พร้อมทั้ง ควรมีป้ายไวนิลตามแบบ

**แนวทางการปฏิบัติงานสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด
ของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**

ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานมูลนิธิฯ ประจำจังหวัด
มีอำนาจจ่ายเงินสำรองจ่าย ดังนี้

1. จากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 300,000 บาท
2. จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ในระยะฟื้นฟู) จำนวน 200,000 บาท

+++++

เอกสารความรู้ สดร.
(รูปแบบออนไลน์)
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
โทร. 0 2221 5958